

Opora a svetlo tých, čo tápu

vdp. Radovan Rajčák

19. januára 2021 ✚ Cirkev ✚ Homília

„Všemohúci, večný Bože (...) vyslyš láskavo skrúsené prosby svojho ľudu a dožič pokoj našim časom.“

V mene Otca i Syna i Ducha Svätého. Amen

Milovaní bratia a sestry, slová dnešnej orácie sú pre nás nanajvýš aktuálne, pretože v dnešných dňoch neskutočne túžime po pokoji. Uprostred našej situácie, kedy sú naše chrámy zatvorené, kedy nie je možné prežívať v normálnom móde našu katolícku vieru si však viac uvedomujeme, že opravdivého pokoja sa nedočkáme od ľudí a ľudskej umnosti. Potrebujeme pokoj, ktorý do ľudských srdc vlieva Trojjediný Boh.

Starobylá a nádherná liturgia Cirkvi nás vedie, aby sme neustále pozerali na Ježiša Krista, v „*ktorom telesne prebýva všetka plnosť Božstva*“. Od jasiel dvíha náš zrak k Ježišovi učiteľovi, ktorý vstupuje do životov ľudí, koná mnohé zázraky a znamenia, aby ľudia v neho uverili a tak získali vytúžený pokoj. Sv. apoštol o ňom hovorí: „*On je náš pokoj*.“ Kristov pokoj spočíva v nastolení poriadku vo vnútri ľudskej osoby. Poriadku medzi vášňami, citmi a pocitmi, ktorý v nás rozvrátil hriech.

Ako Kristus tento poriadok nastoľuje? Nie vonkajšou silou, nie politikou, lež svojou milosťou, ktorá zvnútra podnecuje človeka, aby žil čnostne a aby zameral svoj život na posledný cieľ a najvyššie dobro, ktorým je Boh sám. Preto pozeráme v evanjeliu na obraz svadby. Ide tu o obraz hlbokého zjednotenia sa Krista s dušou každého jedného z nás. Patríme Pánovi a pokiaľ odmietame jeho poriadok, hovorí sv. John Henry Newman, môžeme sa vrátiť jedine do pôvodného otroctva diablu, plného rozvratu a chaosu.

Rozvrat však nezasiahol len jednotlivého človeka. Osoba, ktorá žije na tomto svete, je tvorom spoločenským. Zasiahnutý je aj spoločenský život. Najprv na roviny rodiny, potom na roviny štátu. Kristus teda vstupuje na svadbu, aby posvätil manželstvo muža a ženy a pozdvihol ho na sviatosť. Potom obnovuje celú spoločnosť tým, že posväcuje rodinu, aby bola jej fyzickým a morálnym základom. Aby sme teda mohli žiť v opravdivom pokoji, na nijakom z týchto stupňov nemožno opomínať Boha a jeho sväté zákony.

Svätá Cirkev nám pripomína túto pravdu vo svojom sociálnom učení, ktoré posudzuje život človeka v spoločenstve – v rodine, či v štáte – z hľadiska nadprirodzeného zjavenia Božieho. Učí nás základným princípom. V prvom rade **princípu solidarity** – tento vyjadruje, že ľudské osoby sa navzájom potrebujú. Sociálnosť nie je daná človeku zvonka, nie je to niečo umelé, ale vyrastá zo samotnej prirodzenosti človeka. Človek je však stvorený na obraz Boží a ako nám to zjavuje Kristus, Boh nie je večná samota, lež je spoločenstvo osôb – Otca, Syna a Ducha Svätého. Preto žiť v spoločenstve je človeku vlastné; spoločnosť nie je len nejaký umelý účelový zväzok na uplatnenie čisto osobných záujmov (ako to učí liberalizmus). Je to prirodzený priestor pre rozvoj. Ako ľudské bytosti sme teda vzájomne spojení.

Cirkev nás učí, že ľudia majú nažívať spolu a hľadať svoje vzájomné dobro, no nielen to materiálne, lež to najvyššie. Neexistuje nijaký vnútorný boj medzi triedami (marxizmus), či pohlaviami (gender ideológia) a ani boj za najvyššiu mieru osobnej slobody (liberalizmus). Ľudia v spoločnosti totiž spolupracujú, pomáhajú si. Katolícke učenie pobáda k prekonaniu rozdielov a to v rôznych stupňoch solidarity. Táto tkvie v: sociálnej spravodlivosti, v právnom štáte a zodpovednosti za to, čo sa uskutočňuje v mene všetkých.

Potom je to **princíp spoločného dobra**. Znamená to, že hľadáme nielen na dobro jednotlivca, či len jedno jediné dobro z mnohých. Lež hľadáme to, ktoré pomôže všetkým: jednotlivcom, rodinám, organizáciám, aby plnšie a ľahšie dosiahli svoj rozvoj a dokonalosť. Pretože na dosiahnutie dokonalosti potrebujem pomoc iných, nevystačím si sám. Spoločné dobro znamená: spoločný úžitok, kvôli ktorému nejaké spoločenstvo vôbec existuje (napr. zmyslom hudobného spolku je pestovanie hudby a jeho členovia vynakladajú spoločne námahu na to, aby ho dosahovali).

Poriadok v spoločenstve: dodržiavanie zákonov, rešpektovanie inštitúcií a ich kompetencie; napokon, vyjadrením úsilia o spoločné dobro je existencia štátu. Ten má zabezpečovať všestranný rozvoj svojich občanov. V tomto má *štát univerzálnu, no nie totálnu zodpovednosť*. Znamená to, že štát dbá o všeobecné dobro a napomáha k jeho uskutočneniu, nepohlcuje však spoločnosť a jej jednotlivé prvky. Tiež, a to je druhá strana veci, že ide o dobro všeobecné – nielen čiastkové: teda ekonomické, hospodárske, kultúrne, zdravotné, výchovné, náboženské – nemôže ustrnúť len v jednom jedinom, pričom sa neberie ohľad zároveň na ostatné. Inak sa taký štát premieňa na totalitný a spoločnosť ničí, namiesto, aby jej slúžil.

Napokon, Cirkev nás učí **princíp subsidiarity**. Znamená to skutočnosť neodobrať jednotlivcom to, čo môžu vykonať vlastným úsilím, či preniesť na vyššiu spoločnosť to, čo môžu urobiť nižšie (porov. Quadragesimo Anno 80). Tu ide o stanovenie právomocí. To, čo môže uskutočniť jednotlivec, nemôže mu odobrať spoločnosť. Je to ochrana slobodnej iniciatívy v spoločnosti, zasadzovanie sa za právo menších spoločností. Subsidiarita znamená uprednostnenie malých spoločností pred veľkými, právo menšieho spoločenstva na pomoc od väčších – pomoc smerujúcu k svojpomoci. Štát musí v každom prípade na základe princípu subsidiarity rešpektovať osobné práva jednotlivcov, práva prirodzeného spoločenstva rodiny a práva slobodných združení. Má ich rešpektovať a ochraňovať.

Proti týmto princípom sa nemožno otvorene previniť a práve v ich svetle je potrebné riešiť situačné a vecné problémy. Zvlášť tu treba spomenúť náboženský život a slobodu Cirkvi. Pretože ich základ netkvie v ľudskej ľubovôli, lež v Božskom zjavení a nachádza sa teda mimo kompetencie spoločnosti, táto nemôže Cirkev zbaviť slobody. Cirkev vždy učila, že je dokonalou spoločnosťou, ktorá vedie človeka k najvyššiemu blahu. Preto štát musí Cirkvi zaručiť slobodu v dosahovaní tohto cieľa.

Drahí bratia a sestry, vidíme teda, že sociálne učenie Cirkvi, ktoré je vskutku bohaté, predstavuje starostlivosť tejto našej matky o svoje deti. Cirkev nás neopúšťa, neponecháva nás v dnešnej situácii bez rady. Potrebné je, aby sme toto učenie spoznávali a chápali, akú zodpovednosť máme, kde a kedy môžeme a sme povinní konať. Don Dolindo Ruotolo povedal, že národy chudobné na úctu k Eucharistii sú chudobné na lásku. Preto schopnosť konať vyviera v schopnosti klaňať sa.

Musíme sa navrátiť k poklone Eucharistii. Načúvajme teda hlasu našej matky, podobne, ako načúvali obsluhujúci na svadbe Panne Márii. „*Urobte všetko, čo vám povie*“, to nech je našim heslom. Kristus

k nám hovorí práve v Eucharistii, kde bije a žije jeho Najsvätejšie Srdce. Ono nech je našou útechou. Nepadajme na duchu, no obracajme sa často k nemu v modlitbe, osobných vrúcnych poklonách. Zvlášť meditujme nad životom Krista skrze modlitbu posvätného ruženca.

Panna Mária, nauč nás načúvať Kristovi, ktorého hlas spoznáваме v nemennej náuke svätej Cirkvi. Aby sa v našom živote realizoval jeho život, aby sme mu boli podobní v živote, v smrti a tak aj v slávnom vzkriesení.
AMEN

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/opora-a-svetlo-tych-co-tapu/>